

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1552/2014
08.04.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Марине Говедарица и Слађане Накић-Момировић, чланова већа, у парници тужиоца Н.Б., из Н., чији је пуномоћник М.Ј., адвокат из Н., против туженог Н.е. АД, из Н., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3081/14 од 18.09.2014. године, у седници одржаној дана 08.04.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3081/14 од 18.09.2014. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 3005/13 од 23.05.2014. године ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено је као незаконито решење туженог бр. 60/18 од 27.01.2012. године, којим је тужиоцу престао радни однос, а тужени је обавезан да тужиоца врати на рад и распореди га на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима, као и да тужиоцу призна сва права по основу рада од престанка радног односа до враћања на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 204.750,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж1 3081/14 од 18.09.2014. године преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време и обављао је послове механичара интервенције у Погону за одржавање, на основу Уговора о раду од 17.03.2002. године. На основу Анекса уговора о раду од 15.12.2008. године, премештен је на послове ауто - механичара IV категорије, а радна обавеза тужиоца, између осталог, била је да по обавештењу диспечара саобраћаја, одлази на пут у случају кварова одређених возила на путевима. Решењем туженог од 27.01.2012. године, тужиоцу је отказан уговор о раду, на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, због тежих повреда радних обавеза утврђених у члану 6. ст. 2. и 10. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог и у члану 20. тач. 5. и 14. Уговора о раду, из разлога што је дана 30.12.2011. године унео неистините податке о времену проведену на службеном путу, тако што је уместо времена поласка у 8,30 часова уписао да је кренуо на пут у 7,00 часова и тако што је уместо времена повратка са пута у 17,23 часова уписао да се вратио у 19,30 часова. На тај начин је учинио теже повреде радних обавеза које су интерним актом туженог и уговором о раду квалификоване као незаконито управљање, располагање и коришћење имовине и средстава као и понашање запосленог у управљању, располагању и коришћењу имовине и средстава које има и може да има за последицу умањење имовине туженог или противправно стицање имовинске користи или изазивање поремећаја у процесу рада; као и неисправност у раду са превозним исправама и документацијом (преправљање, брисање, фалсификовање), без обзира на вредност. Пре доношења оспореног решења, дана 16.01.2012. године, тужилац је писменим путем упозорен да постоје разлози за отказ уговора о раду, на које се изјаснио негирајући наводе из упозорења, а затражено је и прибављено мишљење синдиката.

Током поступка је утврђено да је тужилац дана 30.12.2011. године дошао на посао у 6,00 часова, у 7,00 часова добио је налог за интервенцију, затим је наточио гориво у шлеп возило, подигао је новац за путарину из благајне и преузео потребан алат, да би у 8,00 часова пошао на пут. По повратку са пута, тужилац је наточио гориво у шлеп-возило и у аутобус на којем је утврђен квар, а који је шлеп-возилом довезао на паркинг, затим је аутобус одвезао до линије за прање, раздужио је алат, да би у 20,00 часова изашао из фирме. Такође, утврђено је да је тужилац попунио путни налог на уобичајен начин, као што је раније чинио, уносећи у исправу време почетка и престанка интервенције и да је његов непосредни руководиолац, као и до тада, потписао овако попуњену путну исправу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепеном пресудом поништено је као незаконито решење туженог на основу којег је тужиоцу отказан уговор о раду и тужени је обавезан да тужиоца врати на рад. По оцени првостепеног суда, нису испуњени услови за отказ уговора о раду из члана 179.

тачка 2. Закона о раду, из разлога што тужилац није одговоран за повреду радне обавезе, јер тужени интерним актима није прописао начин попуњавања путних исправа, нити је тужиоцу и другим запосленима на истим пословима предочио да се налог за службено путовање не може попуњавати на исти начин као налог за рад, те да код тужиоца није постојала свест да, уписивањем више сати у односу на време које проводи на путу, чини повреду радне обавезе

По налажењу другостепеног суда, тужилац је више година обављао послове механичара интервенције, тако да је могао знати начин на који се подаци уносе у путну исправу, која је једноставан формулар, па како је био свестан недозвољености својих радњи, постоји кривица тужиоца за учињену повреду радне обавезе, услед чега је тужиоцу законито отказан уговор о раду. Из наведених разлога, првостепена пресуда је преиначена и тужбени захтев је одбијен.

По оцени Врховног касационог суда, у поступку пред другостепеним судом због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Према члану 179. тачка 2. Закона о раду, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду. Повреда радне обавезе је санкционисана отказом уговора о раду уколико је учињена кривицом запосленог. Кривица подразумева умишљај (директни и евентуални) и нехат (свесни или несвесни). Стварна заблуда искључује кривицу, а постоји када запослени учини повреду радне обавезе, погрешно сматрајући да постоје околности према којима би, ако би оне стварно постојале, предузета радња била допуштена.

Питање стварне заблуде и основа за искључење кривице запосленог зависи од утврђеног чињеничног стања. Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, без потпуног утврђења чињеница које су од значаја за правилну оцену постојање стварне заблуде односно без датих разлога о томе да ли је тужилац оправдано веровао да је његова радња дозвољена. Наиме, тужилац као механичар интервенције, предузимао је више радњи, како пре изласка возила из круга фирме, тако и по повратку са интервенције. Обављајући ту дужност више година, тужилац је на исти начин попуњавао налог за службено путовање, уносећи у исправу време почетка и завршетка интервенције. Тужени није указивао тужиоцу на неправилности у раду, већ је, напротив, потписивањем путних налога прихватио овакав начин рада. Из изнетих разлога, а ради правилне примене материјалног права неопходно је утврдити да ли је тужилац, с обзиром на врсту послова које обавља и на понашање послодавца у вези издавања и потписивања путних исправа, могао бити свестан недопуштености предузете радње повреде радне обавезе. Тек након утврђивања ових чињеница је могуће извести закључак о

томе да ли је поступао у стварној заблуди, те се, за сада, не може закључити да постоји кривица тужиоца за повреду радне обавезе, од чега зависи основаност тужбеног захтева.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу овлашћења из члана 416. став 2. ЗПП, укинуо другостепену пресуду.

У поновном поступку другостепени суд ће, имајући у виду примедбе из овог решења, правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**